

Кременя. Авт. кол.: Степко М.Ф., Болюбаш Я.Я., Шинкарук В.Д., Грубінко В.В., Бабин І.І.- Київ-Тернопіль: Вид. ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2004.- 147 с.

3. Ковальчук Г.О. Формування професійних педагогічних умінь майбутніх викладачів економіки // Педагогіка і психологія № 1, 1999; 98-103 с.

4. Підвищення ефективності вищої освіти і науки як дієвого чинника суспільного розвитку та інтеграції в європейське співтовариство/ Доповідь міністра В.Г. Кременя на підсумковій колегії Міністерства освіти і науки (27 лютого 2004 року, м. Одеса) // Освіта.- 2004 р.

Kucherko S.O. Modern approaches to teaching subjects

Summary. The article deals with theoretical and methodological foundations and practical aspects of making adequate modern approaches to teaching and learning discipline in modern conditions and recommendations for further improvement.

Key words: education, students, teacher discipline.

УДК 378.016:004

Левченко О.П., к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування
Таврійський державний агротехнологічний університет

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА СТУДЕНТІВ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Анотація. В статті розглянуті основні положення проведення виробничої практики студентами спеціальності «Облік і аудит» на підприємствах – базах практики.

Ключові слова: Виробнича практика, бухгалтерія, робоче місце, звіт, облікова служба.

Постановка проблеми. Проходження студентами спеціальності «Облік і аудит» виробничих практик є ключовим етапом у підготовці висококваліфікованих облікових кадрів. Закріплення теоретичних знань, вмінь та навиків у процесі навчання та безпосередня участь у практичній діяльності підприємств, які є базами практик для студентів, відіграє велику роль у підвищенні конкурентоспроможності майбутніх фахівців на

вітчизняному та зарубіжному ринках праці. В організації і проведенні практичного навчання на підприємствах і в організаціях залишаються невирішені проблеми, викликані скороченням баз практики, неможливістю оплати керівників практики на виробництві, проїзду студентів та їх проживання на місцях. Але, ізольована від виробництва, поля, ферми виробнича практика не спроможна забезпечити здобуття студентами навичок, необхідних для наступної діяльності фахівця. Тому, з викладених вище реалій, обсяги практичної підготовки зі спеціальності «Облік і аудит» обмежені.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основа виробничої практики зі спеціальності «Облік і аудит» – активна діяльність студента на підприємств, безпосередня участь їх у обліковому процесі як членів облікової служби підприємства, дозволяє їм знаходити застосування своїм теоретичним знанням, отримувати навички управлінської діяльності. Виробнича діяльність студентів на практиці повинна нести навчальне навантаження, задовольняти вимоги навчального процесу: відповідність задач які вирішуються у майбутній професійній діяльності фахівця, поступове ускладнення завдань що виконуються відповідно до росту об'єму отриманих знань і виконання тематичного плану практики у строки, визначені навчальним планом [4, с.75]. Усвідомлюючи, що належне проходження виробничої практики необхідне для поєднання інтересів виробництва і навчального процесу, необхідно намагатися пристосувати зміст навчання до практичних потреб конкретного підприємства, установи, організації [1, с.24]. При цьому студенти повинні оволодіти комплексом професійних умінь, удосконалити і узагальнити раніше набуті знання. Цілісне ознайомлення з виробництвом в період практики сприяє більш усвідомленому і поглибленому засвоєнню навчального матеріалу, допомагає остаточно визначитися з обранням тематики дипломної роботи (проекту).

Виробнича практика для студента це можливість: набути досвід роботи у колективі; сформулювати та поглибити своє розуміння умов діяльності підприємства в сучасних умовах розвитку економіки України; застосувати набуті знання на практиці і стати учасником облікового процесу підприємства, удосконалити свої практичні навички і набути певний досвід практичної роботи; оволодіти навиками та вміннями виконання завдань та обов'язків окремих функціональних підрозділів та фахівців; одержати відгук і рекомендації за результатами роботи під час практики для наступного працевлаштування.

Формулювання цілей статті. Ціллю написання статті є висвітлення

проблемних питань щодо організації проведення виробничих практик студентів ВНЗ, а також намітити шляхи подальшого удосконалення проходження їх на підприємствах-базах практик.

Виклад основного матеріалу дослідження. Виробнича практика для базового підприємства – це джерело додаткових трудових ресурсів і можливість якісного і ефективного відбору кадрів з набором професійних і психологічних характеристик, необхідних для зайняття відповідної посади; виховання молодих спеціалістів згідно з нормами, правилами і цінностями підприємства, його методами управління, корпоративною культурою та діловою етикою; оптимізації витрат часу, фінансових та інших ресурсів на навчання спеціаліста в процесі роботи (йдеться про випробувальний термін); підвищення професійного рівня співробітників підприємства, які працюють наставниками і керівниками практики.

Виробнича практика як вид навчального процесу підкоряється загальним закономірностям педагогіки, але її проведення в умовах жорсткого ритму підприємства, необхідність компромісу між вимогами підприємства і навчального процесу потребує спеціальних педагогічних досліджень.

Метою виконання виробничої практики та складання звіту є:

- ознайомлення студентів безпосередньо на підприємстві (в організації, установі) з виробничим процесом і технологічним циклом виробництва;
- формування професійних умінь і навичок; розвиток професійних якостей особистості майбутнього фахівця;
- систематизація, закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань з бухгалтерського обліку і застосування їх для вирішення конкретних облікових задач;
- розвиток вміння складати і використовувати документи, облікові реєстри, форми звітності підприємства;
- розвиток пізнавальної активності студента, оволодіння методикою дослідження, узагальнення та логічного викладення матеріалу;
- одержання навичок критичної оцінки існуючої практики фінансового та податкового обліку;
- накопичення досвіду практичної виробничої діяльності зі спеціальності, розвиток здібності використовувати знання в постійних змінах умов практичної діяльності.

Після виконання програми виробничої практики студент повинен знати:

- роль, місце і завдання обліково-контрольної служби підприємства та перспективи розвитку наукових і практичних знань з обліку і аудиту;

- систему фінансового, податкового, управлінського обліку, внутрішньогосподарського контролю;
- елементи процесу бухгалтерського обліку в їх взаємозв'язку;
- економіко-правові, фінансові та облікові процеси, які відбуваються на підприємстві, їх взаємозв'язок.

Вміти:

- користуватись бухгалтерським понятійним апаратом;
- складати і читати (розуміти) реєстри бухгалтерського обліку, форми звітності та довідки управлінцям;
- вибирати раціональну форму ручного та автоматизованого ведення фінансового та податкового обліку у відповідності зі специфікою діяльності підприємства;
- збирати і систематизувати результати власних спостережень.

Виробничу практику студент повинен пройти на фактичному підприємстві (організації). Робочими місцями виробничої практики вступають – бухгалтерія, фінансово-економічні відділи, матеріальні склади, майстерні тощо. Організаційне керівництво і навчально-методичне забезпечення виробничої практики від ВНЗу здійснює кафедра обліку і аудиту, а з боку підприємства – головні бухгалтери, їх заступники і безпосередньо керівники на робочих місцях, яких призначив головний бухгалтер або фінансовий директор підприємства (організації). Свою роботу на виробничій практиці студент організовує відповідно до календарного графіку проходження виробничої практики, який складається на початку практики і погоджується з керівниками практики від підприємства (організації) та ВНЗ. Календарний графік проходження виробничої практики складається на основі тематичного плану виробничої практики. Послідовність визначення тем і кількість днів відведених на практичну роботу на практиці можуть відрізнятися від тематичного плану залежно від конкретних умов проходження практики. Графу «Відмітки про виконану роботу та оцінка керівника практики» заповнює керівник практики від підприємства (організації) в міру завершення студентом виконаної роботи і виставляє відповідну оцінку.

Після закінчення терміну проходження виробничої практики, відповідно оформленні звіти з виробничої практики разом із щоденником подаються на кафедру обліку та оподаткування. Звіт з виробничої практики студент захищає протягом першого тижня після закінчення терміну проходження виробничої практики.

Захист звітів з виробничої практики приймає комісія, склад якої

затверджує завідувач кафедри.

Оцінку за проходження виробничої практики визначає комісія за критеріями оцінювання звітів з виробничої практики. Оцінка за результатами проходження виробничої практики вноситься до заліково-екзаменаційної відомості і до залікової книжки студента за підписом членів комісії [3, с.42]. Студент, який не виконав програму виробничої практики без поважних причин або на захисті отримав негативну оцінку – відраховується з вищого навчального закладу.

Висновки. Загальновідомо, що теоретичних знань, набутих під час навчання без належної виробничої практики, нерідко буває замало, щоб стати до роботи. Тому пропонується рекомендувати винайти можливість збільшення терміну виробничої практики у навчальних планах і програмах мінімум до 10 тижнів. Важливим, для якісного проходження практики, організувати її в строки, що не співпадають із строками формування і подання річної фінансової звітності обліковими службами підприємств-баз практик [2, с.20].

Не дивлячись на брак фінансування практики, проблеми оплати проїзду і проживання за місцем практики, відсутність нормативної бази та інші негаразди, практична підготовка студентів повинна здійснюватись безперервно і не зупинятися з будь-яких обставин.

Необхідно, також, надалі продовжувати пошуки стабільних баз практики, забезпечених новітнім обладнанням, бажаючих приймати студентів-практикантів, координуючи цю роботу з місцевими органами влади, безпосередньо із власниками.

Підготовка фахівців для аграрного сектору економіки, особливо за спеціальністю «Облік і аудит», одержавши належну якісну практичну підготовку, гарантуватиме випускникам можливість знайти належне місце на ринку праці.

Бібліографічний список

1. Єрохін С. А. Концепція професійної мотивації студентів як фактору конкурентности на ринку праці / С. А. Єрохін, Ю. В. Нікітін, І. В. Нікітіна // Юридична наука. – 2011. - № 1. – С. 20-27. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf7jnn_2011_1_3.pdf.

2. Гладких Т.В. Шляхи покращення підготовки конкурентоспроможних фахівців з обліку і аудиту / Т.В. Гладких, В.О. Подольська // Проблеми управління навчальним процесом при підготовці фахівців напряму «Облік і аудит» : збірник тез доповідей Міжнародної навчально-методичної конференції (10-11 грудня 2009 р.) / ДВНЗ «Українська академія банківської

справи Національного банку України». – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – С. 18-22.

3. Глухов В.В. Качество образования (методология, оценка и воздействие): учеб. Пособие. 2-е изд. / В.В. Глухов // СПб.: Изд-во Политехи, ун-та. – 2011. – С. 394б.

4. Євтушенко Г.І. Шляхи формування професійної компетентності майбутнього менеджера / Г. І. Євтушенко, Л. О. Вітренко // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2013. - № 1. – С. 69-78.

О.Р. Levchenko. Productive practice of students : problems and ways of their decision

Summary. In the articles considered substantive provisions of realization of productive practice by the students of speciality «Account and audit» on enterprises - bases of practice/

УДК 631.152(477)

Мельник О. О. к. і. н., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет

ЗЕМЕЛЬНІ ПРАВОВІДНОСИНИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Анотація. У статті досліджено правові аспекти розвитку земельних відносин в сучасній Україні.

Ключові слова: закон, право, земельні відносини, аграрне виробництво, ринок землі.

Постановка проблеми. Реформування земельних правовідносин в Україні пов'язано із переходом до ринкової економіки, роздержавленням власності на землю та глибокою трансформацією суспільних відносин взагалі. Від початку реформування аграрної галузі пройдено найскладніші етапи - роздержавлення та приватизацію земель сільського господарського призначення та організаційну перебудову аграрного виробництва. Проте практично не вдалося досягти фундаментальної кінцевої мети - забезпечення раціонального, ефективного та екологічнобезпечного використання земельних ресурсів і охорони земель.